

«Els municipis som Estat, l'Estat no és el ministre Montoro»

L'Ajuntament de València bull. I l'agenda del nou alcalde, Joan Ribó, de Compromís, també. Els redactors i el fotògraf d'EL TEMPS esperem torn al lllindar del despatx de l'alcaldia, l'accés també a la balconada oberta simbòlicament al públic. Hi ha uns turistes darrere de nosaltres, esperant. Un uixer els indica, bastant divertit, que no han d'esperar ningú per accedir al balcó. Hi ha somriures i agitació. El mateix nou alcalde es veu exultant. Però l'entrevista té un punt de contenció i prudència que no té a veure amb el càrrec, sinó amb el tarannà del personatge. Un canvi radical.

—En quin moment Joan Ribó va veure que hi havia opcions de ser alcalde? Perquè quan comença la cursa municipal semblava una utopia.

—Durant la campanya apareix alguna enquesta que diu que estem superant el PSPV-PSOE. Llavors comences a pensar què és possible. I al llarg de la darrera setmana, veiem que hi ha un creixement... Quan vas pel carrer, amb la bicicleta i et saluda gent que no coneixes, penses que alguna cosa està passant. Però les enquestes no deien que estiguérem per sobre dels socialistes, tret d'una de la SER, que no fou telefònica, sinó feta informàticament. En aquesta entrevista, l'estimació de vot directe es disparava, al mateix nivell que la del PP. Ara, fer una enquesta per telèfon fix discrimina negativament la gent més jove. En canvi, si fas una enquesta informàticament, per internet, discrimines la gent més gran. Vaig pensar que el resultat estaria entre les dues maneres d'enquestar. I la veri-

tat és que els resultats s'assemblaren més a l'enquesta feta per internet que a les altres. També hi va haver un factor que s'ha de ressaltar: en l'última setmana ens va ajudar molt una persona que volia castigar-nos, Rita Barberà. Va ser el mateix efecte que va aconseguir Aznar amb Carod-Rovira: d'una estimació de dos o tres diputats, Esquerra Republicana pujà a set. Rita ens va assenyalar com als dolents, com la formació que havia fet l'oposició més contundent. Crec que això va ajudar bastant. I jo, personalment, li ho vull agrair.

—Retrocedint una mica, quan vostè acaba l'etapa política autonòmica, torna al seu institut de Meliana. Tres anys després, encapçala la llista de Compromís a l'Ajuntament de València, l'any 2011. Qui el va convèncer?

—Hi havia un grup de persones, algunes d'Iniciativa i unes altres del món del Bloc. Quan veig que hi ha acord, prenc la decisió. Hi ha un altre factor que ajuda a decidir-me: en l'època de govern de Zapatero, que jugava amb variables com les piràmides de població, hi havia una certa amenaça en el món de l'ensenyament de retardar l'edat de jubilació. Aleshores vaig pensar: s'ha acabat. Hi havia això i el plantejament d'ajudar a tenir grup autonòmic. Perquè les possibilitats de traure un regidor a València eren complicades.

—El sorprendieren els resultats? Compromís no sols entrà en l'Ajuntament, ho féu amb tres regidors.

—No sols a nosaltres. Fins i tot als tècnics que estaven fent les israelites [enquestes a peu d'urna] aquell dia: cap al migdia, quan feien una primer anàlisi, Compromís

obtenia un 9% dels vots. Pensaven que estaria equivocat, però finalment es va confirmar aquell resultat. Ens ho contaren després. I a nosaltres ens va sorprendre positivament perquè totes les enquestes deien que ens quedàvem en el 2-3%, algunes en el 4%. Tan sols una enquesta *despistada* donava que entràvem.

—En aquell moment feia la sensació que la llista municipal va arrossegar vot cap a la llista autonòmica. Enguany, que estem parlant d'un resultat al voltant del 24%, podem dir que l'efecte Mónica Oltra ha ajudat Joan Ribó a disparar-se fins als 9 regidors?

—Hi ha hagut una simbiosi claríssima. Mónica Oltra ha ajudat a Joan Ribó i Joan

Ribó posa per al fotògraf a les escales de l'Ajuntament mentre els turistes circulen lliurement per les dependències municipals, amb la balconada oberta al públic com un dels focus d'atracció més importants.

Ribó ha ajudat Mónica Oltra. És una simbiosi bastant perfecta perquè tenim un tarannà distint, maneres d'afrontar la realitat prou diferents, i els resultats a la ciutat de València han estat molt paral·lels. Hi ha una diferència de mig punt, menys de mil vots. Crec que ha estat una bona simbiosi.

—En algun moment de les negociacions pel Govern de la Generalitat va témer que es poguera perdre l'alcaldia de València?

—No. No vaig témer mai això. Jo temia el que d'alguna manera ha passat, que es retardara uns dies la constitució del govern municipal. Mai no vaig témer que hi haguera una altra possibilitat, perquè això implicava que el Partit Socialista fera una

opció molt diferent [diu en al·lusió a Ciutadans] i jo no m'ho creia. He mantingut bo-

«Ribó ha ajudat Oltra i Oltra ha ajudat Ribó. Hi ha hagut una bona simbiosi»

nes relacions amb els socialistes i aquella opció era incoherent amb la seua manera de pensar i de funcionar. No tenia por, a aquell nivell.

—En aquells dies de negociació, que hi hagué prou tensió, sobretot dimarts i dimecres de fa dues setmanes, Ribó va despenjar el telèfon per parlar amb algun dels negociadors autonòmics?

—No. Jo sí que parlava en les reunions. Cadascú tenia el seu nivell de negociació i tampoc ningú va despenjar el telèfon per dir-me “has de fer-ho així”. Hem respectat molt els nivells de negociació de cadascú. Sí que, d'alguna manera, en alguna conversa informal, vaig transmetre una cosa que era al carrer, la preocupació de la gent.

—Li ho va dir directament a Oltra?

—No. Tinguérem una reunió d'un tema específic i comentàrem que la cosa estava molt complicada. Només això. →

→ **—Vostè és alcalde de València, Oltra és vice-presidenta del Govern, Francesc Colomer és president de les Corts... El planter d'Esquerra Unida es pot dir que és millor que el del Barça.**

—[Es regira una mica en el sofà i riu.] Home! Em permetràs que vaja més enrere: va haver-hi un gran dirigent socialista que als anys 80 deia que el millor planter era la del Partit Comunista. I això s'ha fet patent al llarg de tota la democràcia, amb una transferència quasi permanent. Ara hi ha algunes similituds, part del planter ha funcionat perquè portem molts anys de guerra, hi ha una experiència acumulada.

—Quina relació manté amb la gent d'Esquerra Unida? Què creu que pensen els militants que veuen que antics dirigents arriben a càrrecs molt importants amb uns altres projectes polítics?

—A escala de país no puc parlar, però a València les relacions amb la gent d'Esquerra Unida sempre van ser molt bones. I he de reiterar que lamente que per la llei electoral es desaprofitem un o dos regidors amb un plantejament clarament d'esqueres, que ens ajudarien molt a treballar i a eixamplar la diferència amb la dreta. Les relacions són normals. Alguns estan més dolguts pel trencament i uns altres ho han

assimilat i normalitzat. El que passa és que Esquerra Unida ha de fer una reflexió important sobre el que vol ser. Vaig estar després-ahir a Alacant i dels cinc regidors de Guanyem tots menys un han estat en Esquerra Unida. Crec que les ambigüitats i els problemes gravíssims a Madrid, a tots els nivells, els han perjudicat molt. Ací, no

sempre, però pràcticament sempre, la vocació d'Esquerra Unida i Compromís anava en la mateixa direcció. Diria que per sobre del 98%. Un percentatge altíssim.

—Vostè va ser secretari general del Partit Comunista valencià, però a Joan Ribó se'l relaciona ara amb el món de l'ecologisme, com un polític verd...

—Un polític verd que no s'ha llegit l'encíclica papal [diu en referència a *Laudato sií*, molt comentada pel seu contingut ecològic] i que vol llegir-la. Fins i tot ateus convençuts m'han dit que l'he de llegir perquè és molt bona.

—En quin moment es produeix aquell canvi de posicionament?

—Fa molt de temps. Quan vaig entrar en el PCPV, la primera jornada de formació que vam fer, i que molt poca gent va entendre, va ser sobre temes de desenvolupament sostenible i economia verda. D'això ja fa molts anys. També m'agrada llegir des de fa molt de temps l'informe sobre l'estat del món del Worldwatch Institute de Nova York, un excel·lent informe mediambiental anual. "La bíblia de cada any", que diu la meua dona fent broma [riu]. I si vols que tire més enrere, quan treballava en investigació ho feia sobre plaguicides no contaminants, elaborats amb hormones i productes d'aquest tipus. Fa 25 anys que vaig en bicicleta per la ciutat, no és un tema d'ahir. Sóc una persona molt vinculada a la natura, a la muntanya...

—Què sent quan llegeix titulars com ara "l'alcalde comunista" de València.

—Doncs que són molt imprecisos. Hi ha pintors que són de pinzell gros. Hi ha

DESPATX GEGANTÍ. La conversa té lloc en una enorme avantsala del despatx de l'alcaldia. Hi ha un punt d'estranyesa i contrast entre les dimensions de l'alcaldia i la seua decoració ampul·losa i antiquada i el tarannà del nou alcalde. De moment, sols han canviat l'ordre de les banderes per ubicar al centre la Senyera.

coses de la ideologia comunista que s'han de mantenir, com ara els elements de solidaritat, però n'hi ha unes altres que estan superades. Models com l'economia del bé comú, models cooperatius, suposen un avanç considerable. Són qüestions que hem de plantejar-nos respectant elements d'iniciativa. L'ésser humà és com és, no com volem que siga. Hem de plantejar un sistema econòmic coherent amb això i pensant en la solidaritat. Quan em diuen que sóc l'alcalde comunista... Doncs d'acord, molt bé.

—També hi ha qui titula “l'alcalde calalà”. Mig segle després d'arribar ací, no li volen donar el carnet de valencià.

—Això és més greu. Quan u no vol donar el carnet de valencià a algú que no ha nascut ací és que té uns plantejaments que se'ls ha de fer mirar, perquè voregen la xenofòbia, per no dir el racisme, el nacionalisme de DNA... Això és molt perillós. Una màxima fonamental: valencià és el que viu i treballa en aquest país.

—L'èxit de Joan Ribó s'ha equiparat als de Colau a Barcelona i Carmena a Madrid. Són moviments homologables?

—No, no són homologables. Tenen plantejaments diferents però també enormes similituds que m'agradaria desenvolupar. També pense en Saragossa, en les Marees... Tot aquest moviment municipalista haurem de fer una reflexió en comú quan tindrem els ajuntaments organitzats, a la tardor. És molt important reflexionar sobre el nou municipalisme, les noves formes de fer política que estan naixent. L'interessant és que cadascuna d'aquestes plataformes està molt arrelada al seu territori, com ha de ser. Nosaltres som fills de la nostra terra, sempre hem dit que aquesta és la nostra capital. I Ada Colau és filla de Barcelona. A partir d'ací, s'ha de fer front al senyor Montoro, deixar-li clar que els municipis som Estat, que l'Estat no és ell. L'Estat som tots i els municipis tenim dret a un bon finançament, que no ens posen cotilles, com ara no poder emprar els diners que tens de superar-los per ajudar els desocupats, etcètera. Avui es parla de la famosa “regla de gasto”, per exemple, que prohi-

beix determinades despeses als municipis i que és absolutament intolerable.

—Ha parlat de sinergies amb altres organitzacions. Mónica Oltra va deixar anar que li agradaria anar amb Podem a les eleccions generals, però hi ha sectors de Compromís als quals els agradaria tenir grup propi a les Corts Generals. Joan Ribó ha fet ja la seua reflexió?

—La primera reflexió és que no són dues coses incompatibles. Es pot anar a les generals amb Podem i tenir un grup propi, em sembla molt important. És fonamental que els valencians tinguem una representació seriosa, articulada i poderosa...

—Però seria un grup a l'estil del PSC.

—Bé, això s'ha de veure com ho farem. Però a la vegada em sembla molt interes-

«No és incompatible anar a les generals amb Podem i tenir grup parlamentari propi de Compromís»

sant treballar amb Podem. Em sembla una idea poderosa que la política de Compromís es pugui visualitzar a la resta de l'Estat.

—Dos dies després de les eleccions, Joan Ribó tenia seriosos dubtes que Barberà li fera la cessió de la vara de comandament. És curiós, perquè sí que estem veient altres traspassos de poder modèlics, com el de la Generalitat. La indignació de Barberà és producte de la incomoditat que li ha generat l'oposició de Compromís?

—Ella és d'aquesta manera. I no pense qualificar-la perquè ja és passat de l'Ajuntament. Però conec Barberà, els seus comportaments, i sabia que açò li resultaria molt difícil de digerir. Però la seua marxa és una *rara avis* a tot Espanya, una pràc-

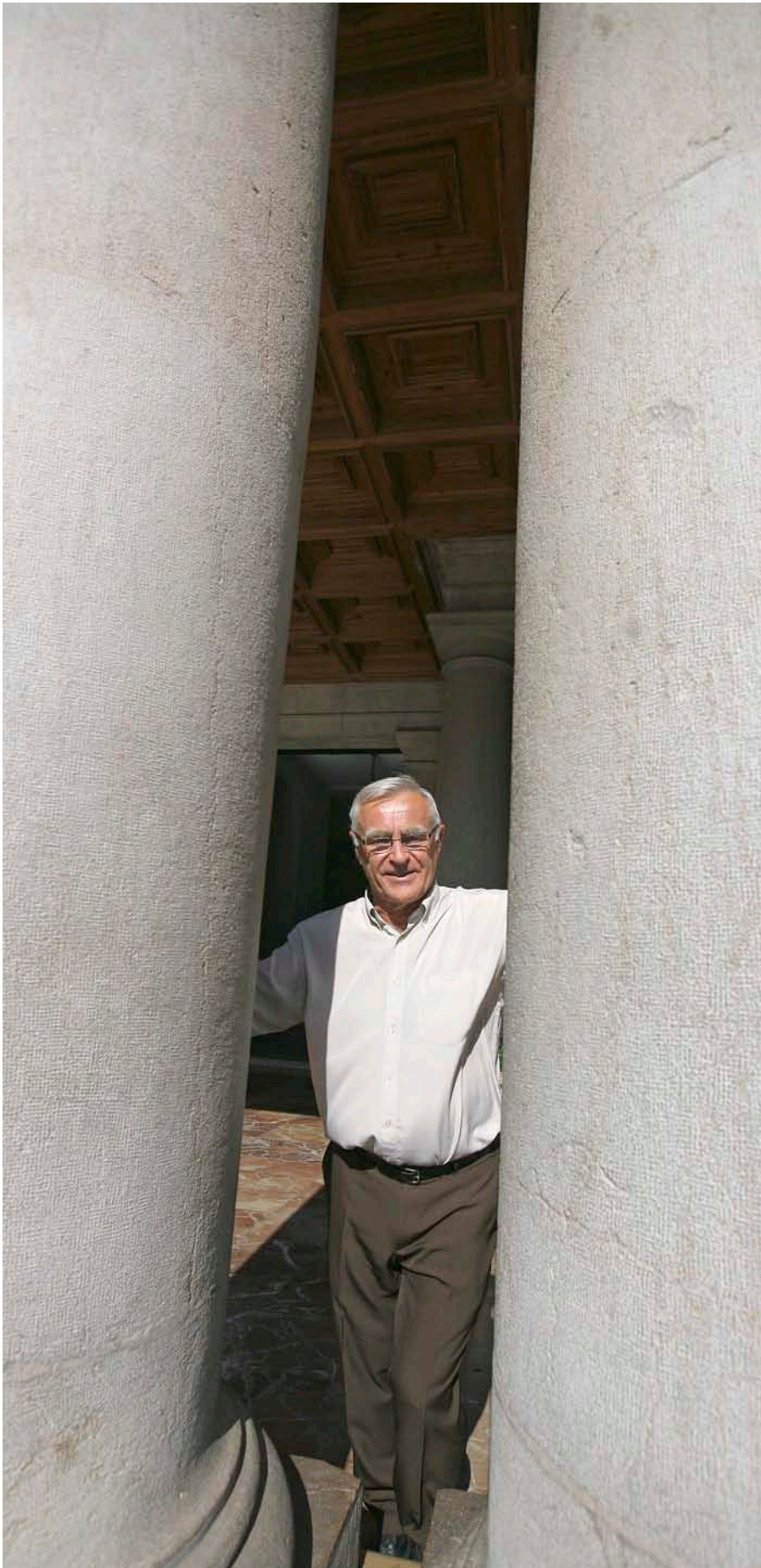
tica antiga. Esperanza Aguirre va saludar Manuela Carmena. Barberà i Aguirre tenien comportaments erràtics semblants però en la manera de fer el traspàs de poder hi ha hagut molta diferència. En tot cas, no vull comentar res més: Barberà és passat i no m'interessa.

—Parlem una miqueta de la ciutat. Els primers gestos han estat barats, com ara obrir la balconada...

—Cost zero [riu].

—Cost zero, efectivament. Però la gent vol saber quines són les grans prioritats que sí que impliquen una despesa econòmica important. Què poden esperar els valencians que farà el nou equip de govern els pròxims quatre anys?

—Poden esperar, en primer lloc, que el Cabanyal siga un barri on es pugui viure normalment, que hi haja un procés de rehabilitació que espere que estarà molt avançat. És un primer element claríssim, substancial. Ho hem dit tots els partits que som al govern i ho ha dit també Ciutadans. I jo m'alegre perquè m'interessa que estiguen en aquest projecte. Un altre tema que abordarem ràpidament és el de la mobilitat. Volem pacificar la mobilitat: més bicicleta, més caminar, que hi haja més voreres per poder passejar, anar amb carret, que puguen passar les persones amb minusvalidesa... Jo sempre pose l'exemple del carrer de Sant Vicent des de la plaça d'Espanya fins ací al costat, que pràcticament no pots ni passar. Home: hi ha set carrils per als cotxes, haurem de repartir un poc, no? També hem de veure el tema del carril-bici. Articular tots els carril-bici i anar baixant de les voreres una altra vegada a la calçada. El tercer element és un pla de xoc per a la gent que es troba en una situació greu. A València hi ha moltes persones amb una situació econòmica molt, molt difícil. En el llindar de la pobresa. Hem habilitat els menjadors escolars, que ho havia començat a fer l'anterior govern, no és mesura nostra, però nosaltres hem posat els diners, que no estaven lliurats. Caldrà parlar també d'habitatge social, que no serà tan ràpid. I una altra idea que tampoc no costa molts diners: hem →

→ d'aprofitar els espais disponibles, com ara els solars. Hi ha més de 600 hectàrees i escaig dintre de la ciutat que no estan construïdes i que són niu de rates. Hem de fer alguna cosa, arribar a acords amb la gent per fer horts urbans, espais esportius bàsics –com ara camps de futbol de terra, on el meu fill ha jugat i no passa res–, aparcaments en determinats llocs o zones per als gossos. En tot cas, quan parle d'aprofitar els espais públics també estic pensant en els contenidors culturals. N'hi ha molts a la ciutat que no s'utilitzen pràcticament, com ara el Teatre Musical. S'ha de fer xarxa per fer cultura. També a les places es poden fer moltes coses, des de concerts de bandes a actuacions de circ o mercats de productes ecològics, com es fa a Godella. Això no costa diners, és un tema d'organització. Nosaltres hem fet el nostre projecte sabent que tenim uns deutes del 90 per cent i escaig del pressupost i que no podem permetre'ns alegries amb construccions i grans inversions. Estem molt controlats pel senyor Montoro i no tenim molt de marge...

—Rita Barberà ha dit que els deixa la caixa plena.

—Sí, però el que no ha dit és que també deixa alguns deutes, com el de la llum, que no està pagat. Si hem de pagar 22 milions de la llum d'aquest any... La caixa és plena però també tenim un alt nivell de deute.

—Una de les grans crítiques de Compromís des de l'oposició era que València no tenia el mateix contracte de subvenció del transport urbà que Madrid o Barcelona. Per què? Per a un ciutadà és complicat d'entendre.

—La cosa és molt senzilla: perquè tu pugues tenir un contracte programa has de tenir una política metropolitana de transport...

—Lligada als municipis de l'àrea metropolitana.

—Lligada als municipis. A València ho teníem fins que un dia el senyor Camps digué que no posava diners. I a Madrid digueren "ah, no? doncs tallem la subvenció". Això suposa centenars de milions.

—I depenen en part de la Generalitat.

—Clar. La política metropolitana no la podem fer, es podria fer des d'una àrea metropolitana si estiguera constituïda.

—**El Consell Metropolità de l'Horta.**

—L'antic Consell Metropolità. Hem d'avançar en aquesta direcció. No dic que es diga Consell, però s'haurà de dir d'alguna manera. Si fas això, tens l'esperança de rebre a València 60 o 70 milions d'euros que fa molts anys que no rebem. És una barbaritat. Fer política de transport públic és molt difícil perquè tens molt pocs recursos.

—**També ha dit en algun moment que els valencians paguem més per l'enllumenat públic que els madrilenys o els barcelonins.**

—És cert.

—**Com pot ser això?**

—Hi havia la teoria, crec que de Barberà, que els valencians havien de poder llegir de nit el diari en qualsevol cantonada. Vas a París o Berlín i la cosa no està plantejada així. Això fa que València siga capital mundial de la contaminació lumínica. El pont que ve de la Gran Via Marquès del Túria té uns fanals orientats cap amunt, tiren la llum al cel. És aberrant. A més, està pràcticament prohibit pels codis tècnics. Una altra: el contracte de pagament i manteniment de la il·luminació li'l donen a una empresa comercialitzadora, quan tenim la possibilitat de contractar directament amb el mercat elèctric, com fa la Universitat Politècnica o Aigües de València. I podríem estalviar del 10 al 15%. De 4,4 a 6 milions d'euros. Només molescant-se una mica. Ací s'ha estat molt còmode en les qüestions econòmiques. Un altre detall: no s'ha fet res en concerts amb la Unió Europea per a fons de rehabilitació, ajudes als joves... Deien que era "muy pesado, muy complicado".

—**També és molt complicat contribuir al canvi de model productiu des de l'Ajuntament.**

—Sí, però pensem contribuir-hi. El Green Party europeu té una sèrie de línies clares. Per exemple, en construcció de rehabilitació. Es poden generar milers de llocs de treball i, al mateix temps, fas una ciutat

estèticament molt millor. I si fas una rehabilitació amb criteris energètics pots baixar de manera important el consum elèctric. Tota aquesta indústria, que és molt potent en molts llocs, aquí no ha començat. I tenim moltes hectàrees agrícoles que s'han de tornar a articular. Per això hem creat una delegació d'agricultura i horta.

—**També és un canvi radical la presència de l'alcalde de València a les Fogueres d'Alacant. La voluntat de ser la capital amable del País Valencià vindrà acompanyada de més gestos?**

—Volem treballar en aquesta direcció, però el projecte el tenim d'una manera embrionària, encara. Qualsevol país del món està basat en el desenvolupament de les grans ciutats. Aleshores, hem de trobar

«València és la capital mundial de la contaminació lumínica. A París o Berlín no passa això»

sinèrgies i treballar en una mateixa idea, en temes culturals, de turisme, de transport. Perquè el corredor mediterrani avança d'una punyetera vegada. I ho hem de fer sense centralismes barats.

—**Hi havia terreny avançat, però del seu discurs de la presa de possessió podem concloure que s'ha acabat la relació d'odi entre l'esquerra i les Falles.**

—S'ha acabat. Jo vull recordar que quan entraren les tropes de Franco a València, els fallers eren quasi tots republicans. Les Falles són expressió de la societat, per a nosaltres són molt importants: Compromís ha posat de responsable de festes el seu portaveu, Pere Fuset...

—**Que és faller, a més a més.**

—Que, a més, és faller. Volem dinamitzar el moviment teatral relacionat amb les

falles. I fer un autèntic museu faller, que no siga un contenidor de ninots. És cert que les falles també generen problemes, i hem de discutir-los perquè hi ha gent que ha de treballar, comerciants que volen mantenir el seu comerç... S'han d'articular eines de debat, de diàleg i de negociació per millorar aquest tema. Però les Falles són la festa major de València. Qui crega que no són importants, no és d'aquesta ciutat, no se n'ha assabentat.

—**Una altra institució cabdal de la ciutat és el València CF. Hi ha previst algun contacte amb el propietari, Peter Lim, o amb la presidenta, Lay Hoon? Li sembla correcte el plantejament econòmic pactat amb els anteriors governs?**

—Ara mateix, no tenim aquest tema molt desenvolupat. Sí que tenim clar que el València CF és una institució fonamental de la ciutat, però també té unes obligacions que ha de complir i que l'obligarem a complir.

—**S'ha de canviar el model turístic?**

—Pensem que s'ha de potenciar el tema de les festes com a reclam turístic, volem que siguen declarades patrimoni de la humanitat i volem potenciar el museu faller. Però també altres qüestions. Estem treballant el tema de la "ruta de la seda" en col·laboració amb la UNESCO, creiem que té moltes potencialitats. I hem de potenciar els nostres museus, han de millorar sensiblement. A Sant Pius V hi ha hagut problemes que s'han de resoldre ràpidament.

—**És obvi que hi haurà canvis en la política cultural. Serà possible, per exemple, un intercanvi de programació amb Catalunya i les Illes?**

—Per descomptat que sí. València s'ha d'obrir. Fins ara tenia una sèrie de fronteres que ja no tenen trellat. Nosaltres pertanyem a una mateixa àrea lingüística i hi ha elements culturals comuns que s'han de potenciar.

—**El salt lingüístic serà enorme.**

—La primera cosa és que l'alcalde, en totes les seues intervencions polítiques, parlarà en valencià. Ja fóra cas. Encara que a algú no li agrada. ●